T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ

2019 Yılı Sayıştay Denetim Raporu

Eylül 2020

www.balioglu.net

İÇERİK

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ 2019 YILI SAYIŞTAY DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU **1**

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ DÖNER SERMAYE İŞLETMESİ 2019 YILI SAYIŞTAY DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU **22**

www.balioglu.net

www.balioglu.net

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ

2019 YILI

SAYIŞTAY DÜZENLİLİK DENETİM

RAPORU

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ 1
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU 6
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU 6
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI 6
5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ 7
6. DENETİM GÖRÜŞÜ 10
7. DENETİM BULGULARI 11
8. EKLER 21

www.balioglu.net

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: 2019 Yılı Bütçe Giderleri Ödenek ve Gerçekleşme Bilgileri 4
Tablo 2: 2019 Yılı Bütçe Gelirleri Tahmin ve Gerçekleşme Bilgileri 4

www.balioglu.net

KISALTMALAR

İTÜ:	İstanbul Teknik Üniversitesi
TARBİL:	Tarımsal İzleme ve Bilgi Sistemi

www.balioglu.net

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanakları

1. Bir Yıldan Uzun Süreli Kira Alacaklarının Nazım Hesaplarda İzlenmemesi ve Takipteki Kira Alacaklarının Bilançoda Eksik Gösterilmesi

2. Taşınırların Takibi, Muhafazası ve Kontrolünde Eksiklikler Bulunması

3. Kamu İdaresinin Taşınmaz Davalarından Kaynaklanan Yükümlülüklerinin Mali Tablolara Yansıtılmaması

B. Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler

1. Sosyal Güvenlik Kurumuna Yersiz Ödenen Emekli Kesenekleri ile Genel Sağlık Sigortası Primlerinin Kamu İdaresi Hesaplarına İadesinin Sağlanamaması

2. Tarımsal İzleme ve Bilgi Sistemi Merkezi Binası İnşaatının Tamamlanamaması

www.balioglu.net

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

İstanbul Teknik Üniversitesi (İTÜ); 12.07.1944 tarih ve 4619 sayılı İstanbul Teknik Üniversitesi Kurulması Hakkında Kanun ile kamu tüzel kişiliği haiz bir kurum olarak faaliyet göstermeye başlamıştır.

Yükseköğretim ile ilgili amaç ve ilkeleri belirlemek ve bütün yükseköğretim kurumlarının ve üst kuruluşlarının teşkilatlanma, işleyiş, görev, yetki ve sorumlulukları ile eğitim-öğretim, araştırma, yayım, öğretim elemanları, öğrenciler ve diğer personel ile esasları bir bütünlük içinde düzenlemek amacıyla düzenlenen 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu 1981'den beri yürürlüktedir.

2547 sayılı Kanun'un 12'nci maddesinde Yükseköğretim Kurumlarının görevleri sayılmakta olup bu görevler sırasıyla;

www.balioglu.net

a. Çağdaş uygarlık ve eğitim-öğretim esaslarına dayanan bir düzen içinde, toplumun ihtiyaçları ve kalkınma planları ilke ve hedeflerine uygun ve ortaöğretime dayalı çeşitli düzeylerde eğitim - öğretim, bilimsel araştırma, yayım ve danışmanlık yapmak,

b. Kendi ihtisas gücü ve maddi kaynaklarını rasyonel, verimli ve ekonomik şekilde kullanarak, milli eğitim politikası ve kalkınma planları ilke ve hedefleri ile Yükseköğretim Kurulu tarafından yapılan plan ve programlar doğrultusunda, ülkenin ihtiyacı olan dallarda ve sayıda insangücü yetiştirmek,

c. Türk toplumunun yaşam düzeyini yükseltici ve kamu oyunu aydınlatıcı bilim verilerini söz, yazı ve diğer araçlarla yaymak,

d. Örgün, yaygın, sürekli ve açık eğitim yoluyla toplumun özellikle sanayileşme ve tarım-da modernleşme alanlarında eğitilmesini sağlamak,

e. Ülkenin bilimsel, kültürel, sosyal ve ekonomik yönlerden ilerlemesini ve gelişmesini ilgilendiren sorunlarını, diğer kuruluşlarla işbirliği yaparak, kamu kuruluşlarına önerilerde bulunmak suretiyle öğretim ve araştırma konusu yapmak, sonuçlarını toplumun yararına sunmak ve kamu kuruluşlarınca istenecek inceleme ve araştırmaları sonuçlandırarak düşüncelerini ve önerilerini bildirmek,

f. Eğitim-öğretim ve seferberliği içinde, örgün, yaygın, sürekli ve açık eğitim hizmetini üstlenen kurumlara katkıda bulunacak önlemleri almak,

g. Yörelerindeki tarım ve sanayinin gelişmesine ve ihtiyaçlarına uygun meslek elemanlarının yetişmesine ve bilgilerinin gelişmesine katkıda bulunmak, sanayi, tarım ve sağlık hizmetleri ile diğer hizmetlerde modernleşmeyi, üretimde artışı sağlayacak çalışma ve programlar yapmak, uygulamak ve yapılanlara katılmak, bununla ilgili kurumlarla işbirliği yapmak ve çevre sorunlarına çözüm getirici önerilerde bulunmak,

h. Eğitim teknolojisini üretmek, geliştirmek, kullanmak, yaygınlaştırmak,

ı. Yükseköğretimin uygulamalı yapılmasına ait eğitim-öğretim esaslarını geliştirmek, döner sermaye işletmelerini kurmak, verimli çalıştırmak ve bu faaliyetlerin geliştirilmesine ilişkin gerekli düzenlemeleri yapmaktır.

1.2.Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

www.balioglu.net

Kamu İdaresinin üst yöneticisi olan Rektör Cumhurbaşkanınca, dekanlar ise Yükseköğretim Kurulunca seçilmekte ve atanmaktadırlar. Üniversitenin akademik organı Senato olup Üniversite Yönetim Kurulu ise idari faaliyetlerde Rektöre yardımcı olmaktadır.

Akademik yapısı Rektör, Senato, Üniversite Yönetim Kurulu, Rektör Yardımcıları, Fakülte Dekanlıkları, Yüksekokul Müdürlüğü, Enstitü Müdürlükleri, Konservatuar ile Araştırma ve Uygulama Merkezleri olan Üniversitenin idari yapısında ise Rektör, Senato, Üniversite Yönetim Kurulu, Rektör Yardımcıları, İç Denetim Birimi, Etik Kurulları, Koordinatörlükler, Uygulama ve Araştırma Merkezleri, Bilimsel Araştırma Birimi, Genel Sekreter ve Genel Sekreter Yardımcıları ile bunlara bağlı 5 Şube Müdürlüğü, 8 Daire Başkanlığı, Hukuk Müşavirliği ve Döner Sermaye İşletmesi bulunmaktadır.

Kamu İdaresi halen 5 ayrı kampüste, 13 fakültede 67 lisans programı ve 7 enstitüde yüksek lisans ve doktora programlarıyla eğitim hizmetlerini yürütmektedir.

Üniversitenin 2019 yılsonu itibariyle dolu kadro sayısı 4.227'dir. Bu personelden 2.174'ü akademik personel olup 71'i yabancı uyruklu akademisyendir ve sözleşmeli personel statüsünde çalışmaktadır. Üniversitenin idari personel sayısı 1.150, sürekli işçi sayısı ise 832'dir.

Üniversitenin bağlı, ilgili ve ilişkili olduğu kurum ve idareler değerlendirildiğinde;

İTÜ ilgili mali yıl bütçesi hazırlanıp Anayasa'nın 130'uncu maddesi uyarınca Yükseköğretim Kurulu tarafından tetkik edilerek onaylanmakta, Milli Eğitim Bakanlığına sunulmakta ve merkezi yönetim bütçesinin bağlı olduğu esaslara uygun olarak işleme tabi tutulup yürürlüğe konmaktadır.

Yükseköğretim kurumlarının öğretimini planlamak, düzenlemek, yönetmek, denetlemek, yükseköğretim kurumlarındaki eğitim-öğretim ve bilimsel araştırma faaliyetlerini yönlendirmek bu kurumların kanunda belirtilen amaç ve ilkeler doğrultusunda kurulmasını, geliştirilmesini ve üniversitelere tahsis edilen kaynakların etkili bir biçimde kullanılmasını sağlamak ve öğretim elemanlarının yetiştirilmesi için planlama yapmak maksadı ile kurulan Yükseköğretim Kurulunun görev alanı içerisinde İTÜ de bulunmaktadır.

Yükseköğretim Kurulu adına üniversiteleri, bağlı birimlerini, öğretim elemanlarını ve bunların faaliyetlerini gözetim ve denetim altında bulunduran Yükseköğretim Kuruluna bağlı Yükseköğretim Denetleme Kurulu, Kamu İdaresinin faaliyetlerini denetleme yetkisine sahiptir.

Akademik bir organ olan Üniversitelerarası Kurulun üyeleri her üniversiteden bir rektör ve bir profesörün katılımından oluşmaktadır. Bu Kurulun görevleri 2547 sayılı Kanun'un 11'inci maddesiyle belirlenmiştir ve İTÜ de Kurulun üyesidir.

İTÜ diğer üniversiteler gibi mali yönetim yapısı ve işleyişi, kamu bütçelerinin hazırlanması, uygulanması, mali işlemlerin muhasebeleştirilmesi ve raporlanması ve mali kontrole ilişkin olarak 5018 sayılı Kanun'un verdiği görev ve yetkiye istinaden başta Hazine ve Maliye Bakanlığı düzenlemeleri olmak üzere ilgili diğer kurumların düzenlemelerine tabidir.

www.balioglu.net

1.3. Mali Yapı

"Özel Bütçeli İdare" olarak 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun, 5436 sayılı Kanun'un 12'nci maddesi ile değiştirilmiş (II) sayılı cetvelinin (A) bölümünde sayılan Yükseköğretim Kurulu, Üniversiteler ve Yüksek Teknoloji Enstitüleri içerisinde yer alan Kamu İdaresi, Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile verilen hazine yardımı ve öz gelirlerini kullanarak giderlerini finanse etmektedir.

2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile 557.990.000,00 TL ödenek tahsis edilen Üniversite bütçesine yıl içinde 89.096.663,00 TL ödenek eklenmiş ve toplam ödenek 647.086.663,00 TL'ye ulaşmış olup ödeneğin %96,33'üne tekabül eden 623.381.154,00 TL'si kullanılmıştır. Dönem faaliyet geliri 784.144.691,57 TL, faaliyet gideri ise 1.015.932.378,37 TL olan Üniversite, 2019 yılını 231.787.686,80 TL olumsuz faaliyet sonucu ile tamamlamıştır.

Ekonomik sınıflandırma açısından İdarenin 2019 yılı bütçesinde yer alan ödeneklerin dağılımı ve yılsonu gerçekleşmeleri aşağıda gösterilmiştir.

Tablo 1: 2019 Yılı Bütçe Giderleri Ödenek ve Gerçekleşme Bilgileri

Hesap Kodu	Bütçe Başlangıç Ödeneği (TL)	Toplam Ödenek (TL)	Toplam Harcanan (TL)	Gerçekleşme Oranı (%)
830.01-Personel Giderleri	386.798.000,00	390.452.800,00	372.775.836,00	95,47
830.02-Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	61.445.000,00	61.746.200,00	59.113.040	95,74
830.03-Mal ve Hizmet Alım Giderleri	43.209.000,00	78.185.262,00	77.124.824,00	98,64
830.05-Cari Transferler	12.518.000,00	19.601.743,00	18.921.660,00	96,53
830.06-Sermaye Giderleri	54.020.000,00	97.100.658,00	95.445.794,00	98,30
TOPLAM	**557.990.000,00**	**647.086.663,00**	**623.381.154,00**	**96,33**

Ekonomik sınıflandırmaya göre 2019 yılı gelir bütçesi tahmin ve gerçekleşme rakamları ise aşağıdadır.

Tablo 2: 2019 Yılı Bütçe Gelirleri Tahmin ve Gerçekleşme Bilgileri

Hesap Kodu	Bütçe Başlangıç Tahmini (TL)	Gerçekleşen Tutar (TL)	Gerçekleşme Oranı (%)
800.03-Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	35.788.000,00	58.763.661,31	164,20
800.04-Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	513.136.000,00	553.509.440,22	107,87
800.05-Diğer Gelirler	9.066.000,00	15.790.422,54	174,17
800.06-Sermaye Gelirleri	0,00	1.550.000,00	0,00
TOPLAM	**557.990.000,00**	**629.613.524,07**	**112,84**

Kamu İdaresi bütçesi içinde yer almayan Üniversite Döner Sermaye İşletmesi, 2019 yılını 1.573.701,03 TL tutarında dönem karı ile kapatmıştır.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

5018 sayılı Kanun'un 49'uncu maddesi gereğince genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinde uygulanacak muhasebe ve raporlama standartları, uluslararası standartlara uygun olarak Hazine ve Maliye Bakanlığı bünyesinde; Sayıştay Başkanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı ve diğer ilgili kuruluş temsilcilerinin katılımıyla oluşturulacak olan Devlet Muhasebesi Standartları Kurulu tarafından belirlenmektedir. Dolayısıyla genel yönetim kapsamında olan üniversitelerin muhasebe ve raporlama standartları Kurul tarafından belirlenen kurallara tabidir. Kamu İdaresi ayrıca adı geçen Kanun'un 80'inci maddesinin Hazine ve Maliye Bakanlığına verdiği yetkiye istinaden Bakanlığın hazırladığı düzenlemelere tabi olup bu kapsamda çıkarılan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'ndeki muhasebe

www.balioglu.net

ilkeleri ile hesap planını kullanmakta, mali tabloları hazırlamakta ve Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre mali işlemlerini muhasebeleştirmektedir.

"Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar"ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden denetime sunulanlar aşağıda sayılmakta olup denetim bunlar ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Kasa sayım tutanağı,
- Banka mevcudu tespit tutanağı,
- Alınan çekler sayım tutanağı,
- Menkul kıymet ve varlıklar sayım tutanağı,
- Teminat mektupları sayım tutanağı,
- Değerli kâğıtlar sayım tutanağı,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetimi hesabı icmal cetveli,
- Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu,
- Bütçe gelirleri ekonomik sınıflandırılması tablosu,
- Faaliyet sonuçları tablosu.

Denetim görüşü, Kamu İdaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

www.balioglu.net

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

www.balioglu.net

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri

de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

5018 sayılı Yasa'nın 55'inci maddesinin verdiği yetkiye dayanarak Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanan Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği'nde iç kontrolün beş bileşeni sayılmış, bu bileşenlere yönelik 18 İç Kontrol Standardı ve 79 Genel Şart belirlenmiş, kapsam dahilindeki idarelerden mevcut iç kontrol sistemlerinin Kamu İç Kontrol Standartlarına uyumunu sağlamak üzere iç kontrol uyum eylem planı hazırlamaları istenmiştir. Mevzuat düzenlemeleri çerçevesinde Üniversite tarafından hazırlanan İç Kontrol Standartları Uyum Eylem Planı 18 kamu iç kontrol standardı ve bu standartları sağlayan 79 genel şartı içerecek şekilde ilk kez 2009 yılında Üst Yöneticinin onayı ile yürürlüğe girmiştir.

www.balioglu.net

İdarenin İç Kontrol Uyum Eylem Planını uygulanmaya başladığı 2009 yılından günümüze değin yapmış olduğu çalışmalar değerlendirildiğinde;

Kontrol Ortamı Standartları ve Genel Şartlarına Yönelik;

İdare organizasyon yapısı içerisindeki görev, yetki ve sorumlulukların açık bir şekilde belirlenip yazılı hale getirildiği,

İş akış süreçlerinin belirlendiği,

Yetki devirleri ve sınırlarının yazılı olarak belirlendiği,

Görevler ayrılığı ilkesinin dikkate alındığı,

Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planının hazırlandığı,

Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planının, Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği'ne uygun olduğu,

"Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri" ile ilgili eğitim ve bilgilendirme

çalışmalarının yapıldığı,

Personelin işe alınması, yer değiştirmesi, görevde yükselmesi, yeterlilik-performans değerlendirmesi ile disiplin hükümlerine yönelik insan kaynakları politikası belirlenmesi ve Üniversite çalışanlarına duyurulması çalışmalarının yapıldığı ancak henüz tamamlanmadığı,

Hassas görevlere ilişkin prosedürlerin belirlendiği,

İdarede ihtiyaç analizine dayalı hizmet içi eğitim planlaması yapıldığı,

Risk Değerlendirme Standartları ve Genel Şartlarına Yönelik;

İdarenin stratejik planının içerik olarak mevzuata uygun olduğu,

Stratejik planın İdarenin kendi birimleri ve personelinin katkılarıyla hazırlandığı,

İdarenin performans programının içerik olarak mevzuata uygun olduğu,

İdarenin bütçesinin performans hedefleri ve faaliyetlerle ilişkilendirildiği,

İdarenin amaç ve hedeflerine yönelik kurumsal risklerinin belirlendiği,

İdarenin faaliyetlerine yönelik iç kontrol risklerini belirleme çalışmalarının devam ettiği,

Risklerin Üniversite personelinin katılımıyla belirlenmesi ve değerlendirilmesi çalışmalarına devam edildiği,

Tespit edilen risklerin kabul edilebilir düzeye indirilmesine yönelik kontrol faaliyetlerinin belirlenmesi çalışmalarına devam edildiği,

Kontrol Faaliyetleri Standartları ve Genel Şartlarına Yönelik;

Belirlenen her bir kontrol faaliyetinin uygulanması için sorumluların belirlemesi çalışmalarının devam ettiği,

Ön mali kontrol sisteminin, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar'a uygun olarak kurulduğu,

Yönetimin ihtiyaç duyduğu gerekli bilgileri ve raporları üretecek ve analiz yapma imkânı sunacak bir yönetim bilgi sisteminin olduğu,

www.balioglu.net

İdare Faaliyet Raporunun içerik olarak mevzuata uygun hazırlandığı,

Faaliyet sonuçları ile değerlendirmelerin İdare Faaliyet Raporunda gösterildiği,

İdare Faaliyet Raporunun Üniversite web sitesinde yayımlandığı,

Bilgi ve İletişim Standartları ve Genel Şartlarına Yönelik;

İdarede veri kayıt ve dosyalama sisteminin mevcut olduğu,

Mevcut bilgi yönetim sistemlerinin bilgi güvenliğini ve yedekleme gerekliliklerini sağlayacak şekilde dizayn edildiği,

İzleme Standartları ve Genel Şartlarına Yönelik;

İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulunun üst yöneticinin onayı ile görevlendirildiği,

İdarenin tüm birimlerinin iç kontrol sistemini yılda en az bir kez değerlendirme ve İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kuruluna raporlama çalışmalarının devam ettiği,

www.balioglu.net

İdaredeki iç denetçi sayısının, iç denetim fonksiyonunun etkin bir biçimde yerine getirilebilmesi için yeterli olduğu,

İç denetim biriminin iç kontrol sistemine ilişkin denetim ve raporlama çalışmalarının bulunduğu,

Üst yönetici ve harcama birimlerinin iç kontrol güvence beyanını imzaladığı,

Anlaşılmış olup sonuç olarak; iç kontrol standartlarına uyum ve yapılandırma çalışmalarının büyük bir bölümünün tamamlanmış olduğu değerlendirilmektedir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

İstanbul Teknik Üniversitesinin 2019 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve ekte yer alan; geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, "Denetim Görüşünün Dayanakları" bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

www.balioglu.net

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

BULGU 1: Bir Yıldan Uzun Süreli Kira Alacaklarının Nazım Hesaplarda İzlenmemesi ve Takipteki Kira Alacaklarının Bilançoda Eksik Gösterilmesi

Bir yıldan uzun süreyle kiraya verilen taşınmaz varlıklara ait kira alacaklarının 993 Maddi Duran Varlıkların Kira ve İrtifak Hakkı Gelirleri Hesabı ile 999 Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabı yerine 120 Gelirlerden Alacak Hesabında izlendiği, Hukuk Müşavirliği tarafından dava konusu edilen takipteki taşınmaz kira alacağı toplamı 1.031.637,19 TL iken söz konusu alacakların izlendiği 121 Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabındaki tutarın 115.911,68 TL olduğu tespit edilmiştir.

www.balioglu.net

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 533/D maddesinin 1'inci fıkrasında bir yıldan daha uzun süreli sözleşmelerde kira veya irtifak hakkı bedelinin, sözleşme süresi içinde belirli dönemlerin sonunda taksitler halinde tahsil edilecek olması halinde, toplam kira ya da irtifak hakkı bedelinin ilgili döneme düşen kısımlarının 993 Maddi Duran Varlıkların Kira ve İrtifak Hakkı Gelirleri Hesabının bölümlenmiş yardımcı hesabına borç, 999 Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabına alacak; dönem sonunda ise 993 Hesabının bölümlenmiş yardımcı hesaplarında kayıtlı tutarların, sürelerin güncellenmesi amacıyla anılan Hesaba borç ve alacak kaydedileceği hükme bağlanmıştır.

Esasen Kamu İdaresi muhasebe biriminde öncelikle kira sözleşme bedelleri dönemler itibariyle 993 ve 999 Hesaplara kaydedilmeli, tahsilatlar gerçekleştikçe bu hesaplardan düşülmeli, tahsilatı yapılamayan ve Hukuk Müşavirliğine intikal eden ve dolayısıyla takipli hale gelen alacaklar için nazım hesaplardaki alacak kapatılarak 120 Gelirlerden Alacaklar Hesabına borç, 600 Gelirler Hesabına alacak ve akabinde 121 Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabına borç, 120 Hesabına alacak kaydedilmelidir.

Mezkûr Yönetmeliğin 54'üncü maddesine göre mevzuatı gereğince tahakkuk ettirilen gelirlerden ortaya çıkan alacaklardan takibe alınan tutarların 121 Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabına alınması gerekmekte olup kiralama işlemlerine ait dosyaların ve tahsilat işlemlerinin

incelenmesi neticesinde; bazı kiracıların kiralarını ödemediği, alacak tutarının Muhasebe Birimince Hukuk Müşavirliğine intikal ettirilerek takibine başlandığı, ancak 120 Hesabından 121 Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabına aktarımın eksik yapıldığı anlaşılmıştır.

Üniversite taşınmazlarından kiraya verilenlerin sözleşme tutarları ile tahsilat bilgilerinin nazım hesaplarda, kira alacaklarından takibe alınanların ise takipteki alacaklar hesabında gösterimi 2020 yılında sağlanmış olmakla birlikte;

Denetim görüşüne esas 2019 Mali Yılı Bilançosunda 120 Gelirlerden Alacaklar Hesabında takipteki kira alacaklarının bulunması sebebiyle 1.031.637,19 TL fazlalık, 121 Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabında aynı tutarda eksiklik mevcut olup diğer taraftan kiraya verilen taşınmazlara ait bilgilerin 993 Maddi Duran Varlıkların Kira ve İrtifak Hakkı Gelirleri Hesabı ile 999 Diğer Nazım Hesapları Karşılığı Hesabında izlenmemesi sebebiyle de Bilançonun bilgi verme ve izleme fonksiyonlarının engellendiği değerlendirilmektedir.

BULGU 2: Taşınırların Takibi, Muhafazası ve Kontrolünde Eksiklikler Bulunması

www.balioglu.net

Üniversitenin akademik ve idari birimlerinde yapılan fiili denetimlerde taşınır mal yönetimine ilişkin bazı eksiklikler tespit edilmiştir.

18.01.2007 tarih ve 26407 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Taşınır Mal Yönetmeliği'nin "Sorumluluk" başlıklı 5'inci maddesinde; harcama yetkililerinin taşınırların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak edinilmesinden, kullanılmasından, kontrolünden, kayıtlarının Taşınır Mal Yönetmeliği'nde belirtilen esas ve usullere göre saydam ve erişilebilir şekilde tutulmasını sağlamaktan ve taşınır yönetim hesabını ilgili mercilere göndermekten sorumlu olduğu ifade edilmiştir.

Taşınır Mal Yönetmeliği'nin "Taşınır kayıt yetkilileri ve taşınır kontrol yetkilileri" başlıklı 6'ncı maddesinde de taşınır kayıt ve kontrol yetkililerinin görev ve sorumlulukları ayrıntılı şekilde izah edilmiştir.

Yönetmelik gereğince harcama yetkilileri, taşınır kayıt yetkilileri ve taşınır kontrol yetkilileri taşınır işlemlerinin gerçekleştirilmesi ve yürütülmesinde ortak sorumludurlar.

Adı geçen Yönetmeliğin "Belge ve cetveller" başlıklı 10'uncu maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde; demirbaş, makine ve cihazların kamu görevlilerinin kullanımına verilmesinde 6/A örnek numaralı taşınır teslim belgesinin düzenleneceği, aynı maddenin (ç)

bendinde ise taşınır kod listesinin (B) bölümünde gösterilen taşınırlardan; oda, büro, bölüm, geçit, atölye, garaj ve servislere tahsis edilenler için taşınır teslim belgesi düzenlenmeyeceği, bunlar için dayanıklı taşınırlar listesinin düzenleneceği ve listenin istek yapan birim yetkilisi ve/veya varsa ortak kullanım alanı sorumlusu tarafından imzalanacağı; 36'ncı maddesinde giriş kaydı yapılan dayanıklı taşınırlara, taşınır kayıt yetkilisi tarafından bir sicil numarası verilmesi gerektiği; 30'uncu maddesinde kullanılan tüketim malzemesi çıkışlarının en geç üç ay içinde yapılması gerektiği; 38'nci maddesinde ise kamu idarelerine ait harcama birimlerinde bulunan ambarlara kod verilmesi gerektiği açıkça izah edilmiştir.

Yukarıda yer verilen Yönetmelik hükümleri dikkate alınarak Üniversitenin çeşitli birimlerinde yapılan taşınır işlemlerine ilişkin incelemelerde;

- Taşınır sisteminde ambarda gözüken dayanıklı taşınırların bazılarının fiilen ambarda olmadığı ve/veya fiilen ambarda bulunmasına rağmen bazı taşınırların yılsonu taşınır sayım cetvellerinde yer almadığı,

- Ambarda bulunması gereken bazı dayanıklı taşınırların, ambarların yetersiz olması sebebiyle çalışma ortamlarında muhafaza edildiği,

- Dayanıklı taşınırların numaralandırma işleminin tamamlanmadığı,

- Hurdaya ayırmaya ilişkin işlemlerin bazı birimlerde henüz tamamlanmadığı,

- Harcama birimlerinin bünyelerinde birden fazla ambar bulunmasına rağmen, Taşınır Kayıt ve Yönetim Sisteminde, bu ambarların tek kod altında toplandığı,

Görülmüştür.

13.05.2020 tarihinde yayımlanan kurum içi Genelge ile taşınırların harcama birimlerinde mevzuata uygun olarak kayıtlarının yapılması ve takibi ile ilgili gerekli çalışmalara başlandığı anlaşılsa da;

Denetim görüşü verilen mali tablolar 2019 yılını ilgilendirdiğinden bulguda yer verilen hatalı uygulamaların 2019 Mali Yılı Bilanço hesaplarından olan 253 Tesis, Makine ve Cihazlar Hesabı, 255 Demirbaşlar Hesabı ile 257 Birikmiş Amortismanlar ve Değer Düşüklüğü Karşılığı Hesabının doğruluğunu ve güvenilirliğini etkilediği değerlendirilmektedir.

www.balioglu.net

BULGU 3: Kamu İdaresinin Taşınmaz Davalarından Kaynaklanan Yükümlülüklerinin Mali Tablolara Yansıtılmaması

Üniversitenin kuruluş aşamasında ve faaliyetlerini yürüttüğü ilk yıllarda maliklerden satın aldığı taşınmazlar ile Hazine tarafından kamulaştırma yoluyla edinilen ve İdareye tahsis edilen taşınmazlara yönelik olarak; tapu kayıtlarında İdare ve Hazine adına tescil işlemleri yapılmadığı için kamulaştırmasız el atıldığı iddiasıyla malikler ve mirasçıları tarafından davalar açıldığı, henüz kesinleşmemiş olmakla birlikte devam eden ve İdarenin yükümlülüğü olan borçların muhasebe kayıtlarına yansıtılmadığı tespit edilmiştir.

Anayasa'nın 46'ncı maddesinde Devlet ve kamu tüzel kişiliklerinin kamu yararının gerektirdiği hallerde, gerçek karşılıklarını peşin ödemek şartıyla, özel mülkiyette bulunan taşınmaz malların tamamını veya bir kısmını kamulaştırmaya yetkili oldukları ifade edilmiştir.

İdarelerin kamulaştırma kararı olmaksızın taşınmaza fiili olarak el atması; fiili el atma veya haksız fiil olarak nitelendirilmektedir.

www.balioglu.net

2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nun Geçici 6'ncı maddesinde; kamulaştırma işlemleri tamamlanmamış veya kamulaştırması hiç yapılmamış olmasına rağmen 09.10.1956-04.11.1983 tarihleri arasında fiilen kamu hizmetine ayrılan veya kamu yararına ilişkin bir ihtiyaca tahsis edilerek üzerinde tesis yapılan taşınmazlara kısmen veya tamamen veya irtifak hakkı tesis etmek suretiyle malikin rızası olmaksızın fiilen el konulması sebebiyle mülkiyet hakkından doğan taleplerin, bedel talep edilmesi halinde bedel tespitinin ve diğer işlemlerin bu maddede yer alan hükümlere göre yapılacağı ifade edilmiştir.

İdarenin kullanımında olan ancak tapu kayıtlarında malik gözüken şahıslar veya mirasçıları tarafından, Anayasa ve Kamulaştırma Kanunu'nun yukarıda yer verilen hükümleri esas alınarak, rızaları olmaksızın taşınmazlarına el konulduğu iddiasıyla İdare aleyhine açılan mülkiyet hakkına konu taşınmaz davaları bulunmaktadır. Dava konusu taşınmazlar, kamu hizmeti için kamulaştırılıp bedelleri ödendiği ileri sürülen, ancak ödemelere ait kanıtlayıcı belgeleri bulunamayan ve tapu kayıtlarında tescil işlemleri yapılmadığı için İdare veya Hazine malı olduğu ispat edilemeyen taşınmazlardır.

19 No.lu Devlet Muhasebesi Standardında yükümlülük doğuran geçmişteki bir olay, sorumluluk doğuran olay olarak adlandırılmaktadır. Sorumluluk doğuran olay ise bir kurum ya da kuruluşu, yükümlülüğü yerine getirmesi dışında gerçekçi bir alternatife sahip olmadığı bir durumla karşı karşıya bırakan, açık veya zımni kabulden doğan bir yükümlülük getiren olaydır.

Bir olayın sorumluluk doğuran olay olarak nitelendirilmesi için, kurum ya da kuruluşun söz konusu olayın doğurmuş olduğu yükümlülüğü yerine getirmekten daha gerçekçi bir seçeneğinin olmaması gerekir. Sözü edilen durum sadece yükümlülüğün yerine getirilmesinin kanunen zorunlu olması veya olayın (kurum ya da kuruluşa ait bir olay da olabilir), söz konusu kuruluşun ilgili yükümlülüğü yerine getireceğine dair diğer taraflar nezdinde geçerli beklentiler yarattığı, zımni kabulden doğan bir yükümlülük olması durumlarında oluşur. Yükümlülük ise geçmişteki işlem ve olaylardan doğan ve ödenmesi sonucunda, idarenin ekonomik kaynak ve değerlerinde azalma gerçekleşmesi beklenen, idareye ait mevcut borç ve sorumluluktur.

19 No.lu Standartta mali tabloların, kuruluşun gelecekteki olası mali durumuyla değil raporlama tarihindeki mali durumuyla ilgilendiği, bu nedenle, gelecekte faaliyete devam etmek için katlanılacak maliyetler için karşılık ayrılmayacağı, mali durum tablosunda yer alan yükümlülüğün sadece raporlama tarihi itibarıyla mevcut olan yükümlülük olduğu belirtilmiş, karşılık olarak mali tablolara yansıtılan tutarların, kurum ya da kuruluşun gelecek dönem faaliyetlerinden bağımsız, geçmiş dönemlerde oluşmuş olaylardan kaynaklanan yükümlülükler olduğu ifade edilmiştir.

www.balioglu.net

Aynı Standartta şu koşulların varlığı halinde karşılıkların mali tablolara yansıtılacağı yer almakta olup bunlar;

1) Geçmiş bir olaydan kaynaklanan açık veya zımni bir yükümlülüğün bulunması,

2) Yükümlülüğün yerine getirilmesi için ekonomik fayda veya hizmet sunumu potansiyeli içeren kaynakların kurum ya da kuruluştan çıkmasının muhtemel olması,

3) Yükümlülük tutarının güvenli bir biçimde tahmin edilebiliyor olmasıdır.

Yukarıda yer verilen Devlet Muhasebe Standardındaki açıklamalar uyarınca İdarenin; kamulaştırmasız el atma davalarından sonuçlanıp kesinleşenlerle ilgili olarak doğmuş ve ödenecek hale gelmiş borçlarının yanı sıra, aynı konuda devam eden davaları nedeniyle kaynaklarında azalma gerçekleşmesi beklenen, dolayısıyla karşılık ayırması gereken borç ve sorumlulukları bulunmaktadır.

19 No.lu Standarda göre karşılıklar; mevcut bir yükümlülük olduklarından ve yükümlülüğün ifası için ekonomik fayda veya hizmet sunumu potansiyeli içeren kaynakların kurum ya da kuruluştan çıkması gerekeceğinden, yükümlülük olarak muhasebeleştirilmelidirler.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nde 379-479 Diğer Borç ve Gider Karşılıkları Hesaplarının niteliğine ilişkin hükümler ihtiva eden 293 ve 344'üncü maddelerinde kamu idarelerinin; geçmişteki bir olay sonucunda, kontrolünde olmayan gelecekteki belirsiz olayların gerçekleşmesi ya da gerçekleşmemesi ile teyit edilebilecek olan ve ekonomik bir fayda veya hizmet potansiyeli içeren kaynakların çıkışı güvenilir ve gerçekçi bir şekilde ölçülebilen yükümlülükleri için ayrılan karşılıklardan kısa-uzun vadeli olan ve Yönetmelikteki diğer hesaplarla ilişkilendirilmeyenlerin bu hesaplara kaydedeceği ifade edilmiştir.

Üniversitenin kamulaştırmasız el atma davalarından henüz kesinleşmeyen dosyalardan bir kısmı bilirkişiler tarafından 30.542.404,28 TL olarak hesaplanmış olup söz konusu tutar için 2020 mali yılında muhasebe kayıtlarının yapıldığı, ancak aynı konuda devam eden diğer taşınmaz davalarından dolayı kaynaklarında azalma gerçekleşmesi beklenen Üniversitenin borç ve sorumluluklarına dair herhangi bir hesaplamanın yapılmadığı ve mali tablolara yansıtılmadığı anlaşılmıştır.

Netice olarak; kamulaştırmasız el atma davaları ile ilgili olarak 2020 yılında karşılık ayrılan 30.542.404,28 TL'nin denetim görüşüne esas 2019 Mali Yılı Faaliyet Sonuçları Tablosundaki 630 Giderler Hesabında ve Bilanço hesaplarından olan 591 Dönem Olumsuz Faaliyet Sonuçları Hesabı ile 479 Diğer Borç ve Gider Karşılıkları Hesabında gösterilmemesi, ayrıca devam eden diğer taşınmaz davalarına karşılık ayrılmaması sebebiyle mali tabloların gerçeği yansıtmadığı değerlendirilmektedir.

www.balioglu.net

B. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMEYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: Sosyal Güvenlik Kurumuna Yersiz Ödenen Emekli Kesenekleri ile Genel Sağlık Sigortası Primlerinin Kamu İdaresi Hesaplarına İadesinin Sağlanamaması

Aylıklarını aldıktan sonra istifa, ücretsiz izne ayrılma, görev süresini doldurma, mahkeme kararı ile işe son verilme gibi nedenlerle işten ayrılan veya kamu görevi son bulan kişilere ait hesaplanan ve ödemesi gerçekleşen devlet katkısı emekli kesenekleri ile genel sağlık sigortası primlerinin Sosyal Güvenlik Kurumunca iade edilmediği tespit edilmiştir.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun değişik 164'üncü maddesi hükmü gereğince, aylıklar her aybaşında peşin olarak ödenmektedir. Emeklilik ve ölüm halleri hariç, görevden ayrılma hallerinde hak edilmeden peşin ödenmiş aylıktan çalışılmayan süreye ait kısmının,

emeklilik keseneği Devlet katkısının tamamı ile birlikte geri alınması gerekmekte olup Kamu İdaresi, peşin ödenen ancak çalışılmayan sürelere ait fazla ödenen aylıkları, devlet katkısı kesenek ve primler hariç, ilgililerinden tahsil etmiş, devlet katkısı ve primleri ise Sosyal Güvenlik Kurumu adına 140 Kişilerden Alacaklar Hesabına kaydederek alacak dosyası oluşturmuştur.

"Kişilerden Alacaklar" konulu 16 Sıra No.lu Tebliğ'e göre; tahakkuk evrakının işleme konulduğu ve gönderme emrinin düzenlenmiş olduğu hallerde, yapılan yersiz ödemeler, ilgilileri adına borç kaydedilerek faiziyle birlikte tahsil edilecektir. Ancak emeklilik kesenekleri Emekli Sandığına (Sosyal Güvenlik Kurumuna) gönderilmemiş ise Sandığa gönderilecek tutardan mahsup edilecek, Sandığa gönderilecek kesenek bulunmadığı takdirde Emekli Sandığından bir yazı ile istenmek suretiyle getirtilerek nakden ya da takip eden aylarda gönderilecek keseneklerden mahsuben tahsilatı sağlanacaktır.

Uygulamada Sosyal Güvenlik Kurumu keseneklerin mahsuben tahsilatına izin vermemekte olup Kamu İdaresi tarafından Kuruma iade yazısı yazıldığı halde herhangi bir sonuç sağlanamamıştır.

www.balioglu.net

2017 yılında 7 alacak dosyasına ait 2.337,81 TL, 2018 yılında 7 alacak dosyasına ait 2.645,47 TL ve 2019 yılında 82 alacak dosyasına ait 27.285,40 TL olmak üzere, toplamda 96 alacak dosyası ile ilgili 32.268,68 TL halen Sosyal Güvenlik Kurumundan tahsil edilememektedir. İdare, Sosyal Güvenlik Kurumu ile yaptığı yazışmaların yanı sıra görüşmeler de gerçekleştirmiş ve Kurum kesenek iadesine konu işlemleri incelemede yeterli personelinin bulunmayışını gerekçe göstermiştir. İdarenin, Kuruma yersiz ödediği kesenek ve prim alacaklarının tahsilatında yaşanan gecikmeler bilanço hesaplarından olan 140 Kişilerden Alacaklar Hesabında giderek sayısı ve tutarı artan Sosyal Güvenlik Kurumundan alacak dosyası bulunmasına yol açtığı gibi alacağın zamanaşımına uğraması açısından da risk oluşturmaktadır.

BULGU 2: Tarımsal İzleme ve Bilgi Sistemi Merkezi Binası İnşaatının Tamamlanamaması

Yapımına 2015 yılında başlanan ve 2017 yılında bitirilmesi planlanan Tarımsal İzleme ve Bilgi Sistemi (TARBİL) Projesi kapsamındaki "İTÜ TARBİL Merkezi Binası İnşaatı"nın, kaynak yetersizliği nedeniyle tamamlanamadığı tespit edilmiştir.

Dünyadaki ilk beş büyük uydu-uzaktan algılama alıcı sisteminden birine sahip olan İTÜ Uydu Haberleşmesi ve Uzaktan Algılama Merkezinin alacağı uydu görüntüleriyle birlikte

yersel ölçüm verilerinin işlenerek tarımsal faaliyetlerin yönetimine yönelik bir proje hazırlanmış, 2008 yılından itibaren uygulamaya geçmiş ve bu proje kapsamında Güneydoğu Anadolu Bölgesinde tarımsal gelişimin anlık izlenebildiği bir gözlem sistemi geliştirilmiştir. Sistem sayesinde İTÜ'deki Uydu Yer İstasyonuna doğrudan indirilen görüntüler işlenerek veri toplama merkezine aktarılmış, ayrıca kamera görüntülerinden bitki özelliklerini çıkartabilen ve TÜRKSAT uydusu üzerinden veri gönderen akıllı ölçüm istasyonları kurulmaya başlanmıştır. Pilot uygulama dâhilinde ağırlıklı olarak Güneydoğu Anadolu alanında ilk 100 istasyonun kurulumu tamamlanarak deneme yayınına başlamıştır Projenin altyapı geliştirme faaliyetlerinin başarıyla tamamlanmasını takiben 2011 yılı sonundan itibaren tüm Türkiye'ye yaygınlaştırma ve paydaşlara hizmet sunma amacıyla "Tarımsal İzleme ve Bilgi Sistemi" kurulum çalışmaları başlatılmıştır. TARBİL sisteminin dört ana bileşeni bulunmaktadır:

a) Uydu görüntü indirme ve işleme merkezi,

b) Tarım alanlarından toprak ve ürün görüntü özellikleri (boy, renk, v.b. metrikler) ile zirai meteorolojik verileri toplayan yersel gözlem ağı,

c) Veri toplama ve işleme merkezi,

d) Seçilen, ürün ve yere ilişkin canlı raporlama, zirai uyarı ve karar destek sistemi.

Sistemi tüm ülke genelinde kurmak ve işletmek amacıyla hazırlanan TARBİL Projesinin temel amacı, bilimi tarımda en üst düzeyde kullanıp, tarımsal verimi artırmaktır. Proje kapsamında uydu görüntüleri ve yersel ölçüm ağlarından alınan verilerin bilgisayarlarda değerlendirilmesiyle ürün ve yer bazında güncel zirai bilgiye dönüştürülmesi hedeflenmektedir.

TARBİL faaliyetlerinin sevk ve idare edilmesi, gerekli insan kaynağının yetiştirilmesi, ülke sathındaki bileşenlerin işletilmesi, Ar-Ge ihtiyaçlarının eşgüdümü ve katılımcı kurumlar arası yönetişimin sağlanması için gerekli mekânsal ihtiyaçların karşılanması amacı ile yeni bir merkez bina yapılması amacıyla, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı, Orman ve Su İşleri Bakanlığı ile İstanbul Teknik Üniversitesi Rektörlüğü arasında 28.10.2011 tarihinde bir protokol imzalanmıştır. Protokol çerçevesinde, İstanbul Teknik Üniversitesi Ayazağa Yerleşkesindeki bir alan TARBİL Merkezi Binası İnşaatı için tahsis edilmiştir.

TARBİL Binasında; uydu ve yer istasyonlarından gelen verilerin toplandığı ve işlendiği Komuta Kontrol Merkezi, bu bilgilerin saklandığı Veri Merkezi, çeşitli etkinliklerin ve seminerlerin yapılacağı Konferans Salonu, Eğitim Salonları, Test ve Araştırma Laboratuvarları,

www.balioglu.net

dinlenme alanları ve yönetim bölümünün yer alması planlanmış ve söz konusu inşaat yeşil bina kriterlerine uygun olacak şekilde projelendirilmiştir.

TARBİL Merkezi Binasının ihale işlemleri ve inşaat kontrollük işleri İTÜ tarafından yapılmıştır. Gerekli onaylar alındıktan sonra İTÜ Ayazağa Yerleşkesi Tarımsal İzleme ve Bilgi Sistemleri Merkezi Binası İnşaatının 15.07.2015 tarihinde ihalesi yapılmış, 19.08.2015 tarihinde 29.761.000,00 TL (KDV Hariç) bedelle sözleşmesi imzalanmıştır. 24.08.2015 tarihinde yer teslimi yapılarak inşaat süreci başlamış olup işin süresi 600 gün olarak belirlenmiştir. Merkez Binası İnşaatının bütçesi, TARBİL Projesi Bütçe Planında yer alıp 2012 yılında dondurulan 12.000.000,00 TL ve 2013-P kaleminden aktarılan 1.500.000,00 TL ile birlikte 13.500.000,00 TL olmuştur. Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı 08.06.2015 tarih ve 1805 sayılı yazısıyla bütçe farkının ikame edileceğini ve inşaata devam edilmesi gerektiğini İdareye bildirmiştir. TARBİL Projesi kapsamında yükleniciye 4 hakediş raporu ile 10.132.803,40 TL (KDV hariç) tutarında ödeme yapılmıştır. Ancak Bakanlığın 27.01.2016 tarih ve 255 sayılı yazısında ödenek olmadığı için TARBİL Merkezi İnşaatına kaynak aktarılamayacağı, 29.06.2018 tarih ve E.1924119 sayılı yazı ile de Merkez Binasının bu haliyle Üniversiteye bırakıldığı ifade edilmiştir.

www.balioglu.net

2018 Yılı İstanbul Teknik Üniversitesi Sayıştay Denetim Raporuna konu edilen tespitle ilgili olarak İdare tarafından; binanın Üniversite tarafından kullanılması durumunda kullanım şekline uygun olarak revize uygulama projeleri yapılması, buna uygun yaklaşık maliyetin hazırlanması, mevcut ihale durumu gibi çeşitli sorunların çözülmesi halinde 2020 yılı yatırım programına alınması için çalışmalar yapılmış, yarım kalan binanın "Bilgisayar, Bilişim ve Yapay Zeka Merkezi"ne dönüştürülmesi için gerekçeli bir teklif hazırlanarak Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığına sunulmuş, ancak söz konusu teklif 2020 yılı yatırım programında yer bulmamıştır.

İTÜ Ayazağa Yerleşkesi içerisinde yaklaşık 7.500 metrekarelik bir alanda halen etrafı inşaat alanı olarak çevrili duran binanın, Üniversitenin faaliyet alanına uygun herhangi bir amaçla kullanılmak üzere tamamlanmasını sağlamak üzere yatırım bütçesine ödenek konulmasının; kamu kaynaklarının etkin, verimli ve tutumlu kullanılmasını sağlayacağı değerlendirilmektedir.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
http://www.sayistay.gov.tr

www.balioglu.net

8. EKLER

EK 1: İZLEME

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	**Yıl/Yıllar**	**İdare Tarafından Yapılan İşlem**	**Açıklama**
İTÜ Bünyesinde Yürütülen Tarımsal İzleme ve Bilgi Sistemi Projesi Kapsamında Yapımına Başlanılan İTÜ Tarımsal İzleme ve Merkez Binası İnşaatının Tamamlanmaması	2018	Yerine Getirilmedi	2018 yılı Sayıştay Denetim Raporunda yer alan bulgu konusu, 2019 yılı Sayıştay Denetim Raporunun "Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler" bölümüne 2 numaralı bulgu ile yeniden alınmıştır.

www.balioglu.net

www.balioglu.net

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
DÖNER SERMAYE İŞLETMESİ
2019 YILI
SAYIŞTAY DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU

İÇİNDEKİLER

1. **KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ 22**
2. **KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU 24**
3. **SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU 25**
4. **DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI 25**
5. **DENETİM GÖRÜŞÜ 27**

www.balioglu.net

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Döner Sermaye İşletmelerinin Kurulmasında Uygulanacak Esaslara İlişkin Yönetmelik'in 2'nci maddesine istinaden İstanbul Teknik Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi Yönetmeliği 06.11.2000 tarih ve 2422 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. İşletmenin sermaye limiti 20.000.000 TL olup faaliyet alanına giren iş ve hizmetler aşağıda sayılmıştır.

a) Yükseköğretim kurumları dışındaki kuruluşlar ile gerçek ve tüzel kişilerce talep edilecek konularda bilimsel görüş verme, proje, araştırma ve benzeri hizmetleri yapmak,

b) Bilgi işlem organizasyonu, iş değerlendirmesi ve benzeri hizmetleri yapmak,

c) Seminer, konferans ve sempozyum düzenlemek ve bunlara ilişkin kurslar açmak,

d) Her türlü inşaat, tesisat ve mimari projelerin hazırlanması ve denetimi, mevcut fiziki kapasiteyi daha iyi değerlendirerek faaliyet alanı ile sınırlı olarak iş ve hizmet üretmek, elde edilen ürünlerin önceden rektörün izni alınmak şartıyla pazarlanması ve satılması için satış ve teşhir yerleri açmak,

e) Her türlü baskı ve yayın hizmetlerini yerine getirmek,

f) Üniversitenin bilgisayar altyapısı kullanılarak her türlü iş ve hizmetlerin üretilmesini sağlamak,

g) Danışmanlık, analiz, ölçme, deney, model deneyi, muayene, teknik kontrol, kalite kontrolü, standartlara uygunluğunun tahkiki, teknik bakım, ekspertiz, ölçü ayarı, plan ve benzeri hizmetleri yapmak.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Döner Sermaye İşletmesinin Yönetim Kurulu, Üniversite Yönetim Kuruludur. İşletmenin amiri Rektördür. Rektör bu yetkisini uygun gördüğü ölçüde yardımcılarına, dekanlara veya enstitü, yüksekokul ve uygulama-araştırma merkezi müdürlerine devredebilir.

Üniversite Yönetim Kurulu, yetkilerini uygun gördüğü ölçüde kuracakları yürütme kuruluna devredebilir. Yürütme Kurulu, Üniversite Yönetim Kurulunca seçilecek bir rektör yardımcısı, üç öğretim elemanı (Dekan ve Yüksekokul Müdürü de olabilir) ve bir sayman olmak üzere beş kişiden oluşur. Yürütme Kurulu Üniversite Yönetim Kurulu adına faaliyetleri

www.balioglu.net

izler ve sonuçlandırır, gerektikçe Üniversite Yönetim Kuruluna rapor verir. Yürütme Kuruluna rektör yardımcısı başkanlık eder, en az üç kişiyle toplanır ve karar oy çokluğu ile alınır.

2019 yılında, İstanbul Teknik Üniversitesine bağlı 23 birimde döner sermaye faaliyeti yürütülmüş, Üniversitedeki teknolojik gelişmeler ve bilgi birikimlerinin, üniversite-sanayi iş birliği çerçevesinde Türkiye geneline aktarılması çalışmalarına devam edilmiştir. Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü bünyesinde; Genel İdari Hizmetler sınıfında 13 (1 müdür, 12 idari personel), işçi sınıfında 5, temizlik personeli olarak 1, 657 sayılı Kanun'un 4/B maddesi uyarınca çalışan 2 ve güvenlik personeli olarak 34 olmak üzere toplam 55 personel, Döner Sermaye Saymanlık Müdürlüğü bünyesinde ise Genel İdari Hizmetler Sınıfında 3 (1 müdür, 2 idari personel) personel görev yapmaktadır.

1.3. Mali Yapı

İstanbul Teknik Üniversitesi Döner Sermaye İşletme Müdürlüğünün 2019 yılı muhasebe, hesap ve işlemleri Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümleri çerçevesinde yürütülmektedir. Bu bağlamda döner sermaye işletmelerinin sonuçlarını göstermek üzere anılan Yönetmeliğin 565 ve 573 sayılı maddelerinde sayılan mali tablolar düzenlenmektedir.

www.balioglu.net

İşletmenin 2019 yılı bilançosunda sermayesi 20.000.000 TL olup, toplam aktif büyüklüğü 36.019.177,65 TL'dir. Döner sermaye gelir toplamı 39.036.693,55 TL, gider toplamı 37.036.435,04 TL olup gelir tablosunda yılsonu itibari ile tahakkuk eden kar toplamı 1.730.258,51 TL'dir.

Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü elde ettiği gelirlerle giderlerini finanse etmekte olup 2019 yılında Üniversite özel bütçesinden herhangi bir kaynak kullanmamıştır.

Başlangıç bütçesinde TL 70.000.000,00 TL gelir öngörülmüş olup gider bütçesi de aynı tutarda hazırlanmıştır.

2019 yılında İşletmenin bütçe giderinin 36.622.025,14 TL, bütçe gelirinin ise 40.378.184,66 TL olarak gerçekleştiği görülmüştür.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

İstanbul Teknik Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi muhasebe ve raporlama işlemlerini, Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nde yer alan

hükümlere göre Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından kurulan ve yönetilen Döner Sermayeli İşletmeler Muhasebe Sistemi üzerinden yürütmektedir. İşletme, Yönetmelikte hüküm bulunmayan hallerde 5018 sayılı Kanun ve bu Kanun'a dayanılarak hazırlanan diğer yönetmelikler ile Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin genel esaslarını, kıyasen uygulamakta olup Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yayımlanan diğer düzenlemelere de tabidir.

"Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar"ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden denetime sunulanlar aşağıda yer almakta olup denetim bunlar ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri.
- Geçici ve kesin mizan.
- Bilanço.
- Kasa sayım tutanağı.
- Banka mevcudu tespit tutanağı.
- Alınan çekler sayım tutanağı.
- Menkul kıymet ve varlıklar sayım tutanağı.
- Teminat mektupları sayım tutanağı.
- Gelir tablosu.

Denetim görüşü, Kamu İdaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve gelir tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak

www.balioglu.net

yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

www.balioglu.net

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve

uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

www.balioglu.net

5. DENETİM GÖRÜŞÜ

İstanbul Teknik Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesinin 2019 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve ekte yer alan; geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

www.balioglu.net

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
http://www.sayistay.gov.tr

www.balioglu.net